

لطفاً این پیشنهاد

از سال‌ها قبل از سر اضطرار و کمبود دبیر به این کار مشغول شده‌اند، جبران کنند، اما متأسفانه چنین نشد. آزمون‌های کتبی و مصاحبه‌های علمی حکایت از این دارد که تعدادی از آن‌ها، گرچه تحصیلات دانشگاهی را به پایان رسانده‌اند و عنوان کارشناسی رشته‌های معارف اسلامی را هم به همراه دارند، اما بعضاً حتی از شاغلان غیرمتخصص نیز بسی ناتوان‌تر هستند. با توجه به این شرایط و اهمیت خاصی که درس قرآن دارد، به منظور بهبود کیفیت تدریس این درس، طرح آموزش‌های تکمیلی (ضمن خدمت) دبیران قرآن به این شرح پیشنهاد می‌شود:

اهداف

۱. نظر به اینکه اصلاح وضع علمی دانشجویان و کیفیت آموزشی دانشکده‌های الهیات و معارف اسلامی، در حدود اختیارات آموزش و پرورش نیست و در نتیجه با وضع کنونی، فارغ‌التحصیلان رشته‌های مذکور فاقد توانایی کافی در عرصه‌های تدریس درس دینی و قرآن در سطح مطلوب هستند، هدف کلی این طرح، جبران کمبودهای یاد شده خواهد بود. همچنین، کلیه کسانی که با اجرای طرح‌های هماهنگ جذب وزارت آموزش و پرورش می‌شوند، لزوماً در این مرکز به مدت یک یا دو ترم تحصیلی یا تابستانی به صورت فشرده تحت تعلیم قرار خواهند گرفت.

۲. دبیران فعلی درس دینی و قرآن که سال‌هاست به تدریس این درس اشتغال دارند و به دلیل مشکلات زندگی و مهیا نبودن محیطی علمی و فکری و دور بودن از مراکز علمی، به یکنواختی و روزمرگی دچار شده‌اند و درس و بحث آن‌ها دیگر جاذبه‌ای برای دانش‌آموزان ندارد، با شرکت در دوره‌های آموزشی که این طرح پیش‌بینی می‌کند، تحرک و انگیزه‌ای قوی‌تر می‌یابند و با پژوهش‌های علمی و استادان گوناگون آشنا می‌شوند و در مجموع، توانایی علمی و معنوی و مهارتی آن‌ها بیشتر می‌شود.

شرایط بسیار مناسبی برای نشر فرهنگ قرآن کریم در میان تمام اقشار ملت و خصوصاً نسل جوان فراهم است. «وزارت آموزش و پرورش» که به طور مستقیم این مسئولیت خطیر را در قبال میلیون‌ها دانش‌آموز در سنین گوناگون بر دوش دارد، طبعاً باید امکانات لازم برای اجرای آن را نیز فراهم سازد.

بر دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت پوشیده نیست، یکی از کانون‌های اصلی در گسترش و تعمیق افکار و باورهای قرآنی، همان کلاس درس قرآن است؛ جایی که دانش‌آموز در حساس‌ترین سال‌های زندگی خود، از نظر تکوین ارکان شخصیت، در آن به سر می‌برد و هر هفته باید ساعاتی را به طور رسمی در آن حاضر باشد. در نتیجه، اگر محیط آموزش درس قرآن و به خصوص معلمان و مربیان این درس، واجد شرایط مطلوب باشند، و نظراً و عملاً از عهده انجام وظیفه خود برآیند، می‌توانند فضایی ایجاد کنند که به‌طور تدریجی، روحیه قرآنی و آداب و اعتقادات الهی، همراه با بینش و بصیرت - حداقل تا حدودی - در نسل کودک، نوجوان و جوان به‌وجود آید.

سهام معلم در پژوهش‌های مربوط

امروزه پژوهش‌های علمی سهم و اثر معلم را در تثبیت مفاهیم و هدایت فکری و علمی فراگیرندگان، بیش از پیش مورد تأکید قرار داده است. با وجود این، پژوهش‌ها و شواهد تجربی نشان می‌دهد، متأسفانه شرایط موفقیت در انجام این وظیفه در تعدادی از ایشان فراهم نیست و آمار و ارقام فراوان، حکایت از بازدهی ضعیف این درس در نظام آموزشی کشور دارد.

امید این بود که فارغ‌التحصیلان جدید رشته‌های الهیات و فلسفه و معارف اسلامی که در فضای آموزشی بعد از انقلاب اسلامی تحصیل کرده‌اند، رفته رفته از گرد راه برسند و کاستی‌های تعدادی از دبیران به اصطلاح غیرمتخصص را که

اجرای بکیرید

۳. این طرح که می‌تواند در حکم بازوی پژوهشی و آموزشی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی قرار گیرد، در بخشی از فعالیت‌های خود، پژوهش‌های علمی را در زمینه‌های متنوع قرآنی و به‌خصوص نحوه تعلیم و آموزش آن‌ها به دبیران درس قرآن، و نیز چگونگی انتقال آن‌ها به کتاب‌های درسی، گسترش خواهد داد.

۴. یکی از مشکلات آموزش درس قرآن در مدارس کشور، هماهنگ نبودن معلمان این درس در اصول و مبانی نحوه آرایه‌دروس است؛ به‌طوری‌که در این وضعیت، بیش از هر چیز، سلیقه و معلومات قبلی و تمایلات دبیران تعیین‌کننده روش تدریس است. یکی از اهداف مهم طرح یاد شده این است که با برگزاری دوره‌های کوتاه‌مدت و مستمر، و تماس پیوسته با دبیران، نوعی وحدت رویه در آن‌ها ایجاد شود و نحوه تدریس این درس سامان بیشتری پیدا کند.

۵. در این طرح، دبیران شایسته‌تر و مستعدتر، به تدریج شناسایی می‌شوند و ضمن تشویق و تقدیر از خدمات آن‌ها، با بذل توجه بیشتر نسبت به این افراد، زمینه رشد بیشترشان فراهم خواهد شد تا در آینده، افرادی شاخص و برجسته در سراسر کشور در اختیار آموزش قرآن جوانان قرار بگیرد. همچنین در مقابل، افرادی که واجد شایستگی و قابلیت لازم برای آموزش نیستند، شناسایی می‌شوند و برای اشتغال آن‌ها فکر دیگری خواهد شد.

۶. در این طرح، با برگزاری دوره‌های آموزش و آزمون‌های گوناگون که از شرکت‌کنندگان به عمل می‌آید، نهایتاً مدارکی با درجات متفاوت برای شرکت‌کنندگان صادر خواهد شد که در حکم مجوزی معتبر برای تدریس درس قرآن محسوب می‌شود.

چگونگی اجرا

۱. برای اجرای این طرح لازم است دو مرکز شبانه‌روزی، یکی برای خواهران و دیگری برای برادران، با تمام امکانات لازم از نظر رفاهی و آموزشی و مالی، مهیا شود و در اختیار

مجریان طرح قرار گیرد.

۲. دوره‌های آموزشی تکمیلی به صورت شبانه‌روزی برگزار می‌شوند. این کار مزیت‌هایی دارد؛ از جمله:

الف) در مرکز شبانه‌روزی می‌توان با تمهیدات لازم، فضای تربیتی و معنوی مطلوبی فراهم کرد که در تربیت معنوی افراد تاثیر به‌سزایی دارد چیزی که متأسفانه در دانشکده‌های ما به علل گوناگون کم‌تر وجود دارد!

ب) فراگیرندگان در تمام ساعات شبانه‌روز در مرکز به سر می‌برند و لذا برنامه‌های تکمیلی و کیفی و متنوعی را می‌توان برای آن‌ها پیش‌بینی کرد.

ج) در مرکز شبانه‌روزی، امکان ارتباط فراگیرندگان با هم بیشتر می‌شود. آن‌ها می‌توانند از تجربیات و دانش یکدیگر بهره‌مند شوند و با هم انس بیشتری پیدا کنند.

د) نظر به این که مطالب عرضه شده در این دوره‌ها گاه بسیار عمیق خواهد بود، نیاز است که فراگیرندگان به دسته‌های چندنفره تقسیم شوند، گروه‌های مباحثه تشکیل دهند و در ساعات فراغت به بحث بپردازند. انجام این کارها تنها در یک مرکز شبانه‌روزی مقدور است که شباهت نزدیکی با شیوه‌های موفق حوزه‌های علمیه دارد.

ه) در محیط شبانه‌روزی، چون فراگیرندگان از فکر ایاب‌وذهاب و عوامل مخمل تفکر و تمرکز حواس آسوده هستند، زمینه تفهیم مطالب آماده‌تر است.

و) شناسایی روحیه، منش و کردار فراگیرندگان در محیط شبانه‌روزی بیشتر مقدور است و از این نظر، اهداف عالی تربیتی برگزاری دوره‌ها را بیشتر تامین می‌کند.

۳. تهیه برنامه آموزشی، رسانه‌ها و متون آموزشی، نحوه آموزش، تدارک استاد و مدرس، ارزشیابی و امور فوق برنامه، همگی به عهده هیئت علمی و با همکاری دفتر برنامه‌ریزی و تالیف کتب درسی و دفتر ارتقا خواهد بود.

۴. کلیه امور مربوط به این مرکز، زیر نظر هیئت‌امنا که اعضای آن منتخب مسئولان ذی‌ربط هستند، خواهد بود.